

Agnieszka Tarabuła

Bernardyńskie Liceum Ogólnokształcące w Łodzi

Refleksje po wizycie w St. Mary's Secondary School w Dublinie

ABSTRAKT: Według najnowszych rankingów, umiejętności uczniów w irlandzkich szkołach pod wieloma względami okazały się najlepsze w Unii Europejskiej. Wraz z dwunastką uczniów wybraliśmy się do Irlandii, aby podpatrzeć sekret ich sukcesów. Odwiedziliśmy typową irlandzką szkołę. Co odkryliśmy? Za ich osiągnięciami stoi umiejętne łączenie nowoczesnych technik i tradycyjnych metod wychowawczych. Jest to szkoła, w której walczy się z nudą.

SŁOWA KLUCZOWE: St. Mary's Secondary School w Dublinie, wizyta studyjna

Kontakt:	Agnieszka Tarabula s.a.tarabula@gmail.com
Jak cytować:	Tarabula, A. (2024). Refleksje po wizycie w St. Mary's Secondary School w Dublinie. <i>Forum Oświatowe</i> , 37(1), 161–167. https://doi.org/10.34862/fo.2024.1.10
How to cite:	Tarabula, A. (2024). Refleksje po wizycie w St. Mary's Secondary School w Dublinie. <i>Forum Oświatowe</i> , 37(1), 161–167. https://doi.org/10.34862/fo.2024.1.10

Według najnowszych rankingów, umiejętności uczniów w irlandzkich szkołach pod wieloma względami okazały się najlepsze w Unii Europejskiej.

Wyniki czytania w Irlandii okazały się najlepsze w Unii Europejskiej i są drugie na świecie, ustępując jedynie Singapurowi. W zakresie matematyki i nauk ścisłych wyniki Irlandii zostały ocenione jako „powyżej przeciętnej”. Spośród 81 krajów Irlandia zajęła 12. miejsce w naukach ścisłych i 11. w matematyce¹.

Wraz z dwunastką uczniów z Bernardyńskiego Liceum Ogólnokształcącego wybraliśmy się do Irlandii w ramach projektu „Lepsza szkoła, lepsze perspektywy” finansowanego z Europejskich Funduszy Społecznych, aby podpatrzeć sekret ich sukcesów. Odwiedziliśmy typową, tradycyjną szkołę, jakich wiele na szmaragdowej wyspie². Co odkryliśmy? Myślę, że za ich osiągnięciami stoi umiejętne łączenie nowoczesnych technik i tradycyjnych, sprawdzonych metod wychowawczych. Wysokie miejsca w rankingach mierzących osiągnięcia intelektualne są nie jedynymi miernikami pracy szkoły, która za cel stawia sobie równomierny rozwój osobisty, społeczny, moralny i intelektualny wychowanek. Harmonijnie rozwijający się młody człowiek w pełni realizuje swój potencjał intelektualny, jak pokazuje irlandzka praktyka.

1. Zdrowa dyscyplina jako podstawa harmonijnego rozwoju.

„Jasne postawienie sprawy czyni z ludzi przyjaciół” – mawiali już starożytni. W St. Mary's reguły oczekiwanego postępowania określone są bardzo jasno i precyzyjnie wyjaśnione. Początkiem roku każda uczennica (St. Mary's to szkoła dla dziewcząt) otrzymuje dokument, który zawiera plan pracy szkoły i oczekiwania dotyczące postawy wychowanek. Podpisując ten dokument (St. Mary's School Journal 2023/2024, z którego pochodzą umieszczone poniżej cytaty) poprzez aplikację, uczennica zobowiązuje się do przestrzegania wyszczególnionych zasad, np.:

“Oczekuje się od wszystkich uczennic dobrych manier i szacunku względem innych.

To znaczy:

- Pozdrawianie ludzi w uprzejmy i zyczliwy sposób
- dziękowanie innym uczennicom, nauczycielom, personelowi, gościom

1 OECD (2023), *PISA 2022 Results (Volume I): The State of Learning and Equity in Education*, PISA, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/53f23881-en>.

2 https://data.oireachtas.ie/ie/oireachtas/libraryResearch/2020/2020-04-03_1_rs-infographic-education-in-ireland-a-statistical-snapshot_en.pdf

- używanie grzecznego języka w obcowaniu z innymi – zły język nie powinien być stosowany nigdy
- współpraca z nauczycielami na zajęciach w celu jak najlepszego wykorzystania swego potencjału
- przyjmowanie wkładu w zajęcia wszystkich obecnych
- szacunek dla opinii innych
- szybkie przemieszczanie się korytarzami i schodami w oznaczonych kierunkach (w St. Mary's przerwy pomiędzy lekcjami pozwalają jedynie na to „przemieszczanie się” – dłuższe przerwy są dwie – śniadaniowa i obiadowa)
- niestosowanie przemocy fizycznej

Ponieważ:

- St. Mary's jest miejscem bezpiecznym, życzliwym, pełnym troski o innych i szczęśliwym
- Taka postawa stwarza środowisko do kreatywnej i owocnej pracy
- Szacunek dla innych jest podstawą współżycia społecznego

Konsekwencje: wskazane w osobnym rozdziale”

Sprawy niby oczywiste, ale tak konkretnie wypunktowane stają się podstawą wzajemnego szacunku w relacjach. Nasi uczniowie zwrócili uwagę na to, że każdy punkt regulaminu zawierał uzasadnienie, co nie jest normą w polskich regulaminach szkolnych.

W komunikacji wypowiedane słowa są równie ważne co postawa, dlatego niezwykle cennym doświadczeniem dla naszych uczniów uczących się języków obcych, jest poznanie społecznych interakcji w kraju anglojęzycznym, gdzie słowa wyrażają tylko część komunikatu. Lektura szkolnego regulaminu irlandzkiej szkoły pozwoliła im przybliżyć się do zrozumienia ludzi posługujących się językiem angielskim, a tygodniowy udział w zajęciach lekcyjnych pozwolił zaobserwować, jak ten regulamin jest interpretowany. Dzięki temu doświadczeniu nasi uczniowie stali się kompetentniejszymi użytkownikami języka i podmiotami komunikacji międzyludzkiej.

W irlandzkich szkołach bardzo poważnie traktowany jest czas zajęć. Regulamin zawiera zapis o tym, aby wizyty u dentysty czy innego specjalisty umawiać poza godzinami pracy szkoły, a wyjazdy rodzinne organizować jedynie w czasie wakacji i przerw międzysemestralnych. Spóźnienia zgłasza się w recepcji, a dwukrotne spóźnienie w czasie jednego tygodnia należy przemyśleć w czasie tak zwanej „obiadowej refleksji”. W sali przeznaczonej na spotkania modlitewne różnych wyznań (choć szkoła została założona przez katolickie zgromadzenie zakonne), wśród jej 800 uczennic jest wiele muzułmanek, prawosławnych czy protestantek, odbywają się w czasie przerwy obiadowej spotkania, w czasie których nauczyciele odpowiadają za daną grupę tłumacząc wychowankom, dlaczego np. spóźnianie się jest złe. W szkolnym regulaminie możemy wyczytać, że zaczynając lekcje punktualnie możemy osiągnąć maksimum zamierzonych celów; okazujemy przez punktualność szacunek innym. Spóźnianie się wpływa na negatywnie na pracę innych, a szkoła jest

prawnie zobowiązana do prowadzenia dokumentacji czasu pracy. Niby oczywiste, ale we współczesnym świecie coraz mniej jest zasad niekwestionowanych. Im mniej polegamy na tym, że uczniowie „powinni to wiedzieć”, tym mniej nieporozumień i rozczarowań.

Strojem obowiązującym jest mundurek szkolny³, „który promuje równość wśród uczennic, pielęgnuje poczucie wspólnoty i dumy”. „Zbyt dużo makijażu jest niezdrowe dla skóry, a spięte włosy są wymogiem higieny i bezpieczeństwa” – czytamy w St. Mary’s School Journal. Podróżując po mieście w dni powszednie można było zauważyć młodzież w różnych strojach szkolnych. Można było zaobserwować jak zasady sprecyzowane w regulaminie St. Mary’s funkcjonują w innych placówkach.

System wychowawczy opiera się nie na stosowaniu kar, ale zachęcaniu do refleksji nad swoim postępowaniem. Zachęcają do tego wychowawcy w czasie codziennych apeli (od 8.45 do 8.55) i spotkań indywidualnych.

W dzienniczku szkolnym uczennice wpisują swoje indywidualne cele, które udało im się zrealizować i które chcą osiągnąć w zakresie każdego przedmiotu. Podejmują również pisemną próbę oceny własnych sukcesów i porażek po pierwszym semestrze. Rodzice własnym podpisem potwierdzają wspieranie córki w realizacji zamierzeń. Złotą zasadą procesu samowychowania jest przekonanie, że człowiek staje się lepszy nie tyle dzięki doświadczeniu, ale refleksji nad nim.

2. Nauczane przedmioty i metody dydaktyczne⁴.

Lekcje w St. Mary’s trwają od godziny 8.55 do 15.10 z dwoma przerwami – 15-sto i 40-sto minutową. Realizowany jest program z zakresu matematyki, geografii, fizyki, chemii, biologii, literatury angielskiej, języków obcych, zajęć praktycznych, przedsiębiorczości, religii, plastyki i wychowania fizycznego. Działa liczny chór na doskonałym poziomie (tu przychodzi na myśl angielska maksyma: „If something is worth doing, it’s worth doing well”. Jeśli już coś robić, to albo dobrze, albo wcale); dziewczęta uczą się tańców irlandzkich; przygotowują musical „Legalna blondynka”. Co daje się zauważyć – jest to szkoła pełna sensownych zajęć i mało w niej nudy. Lekcje z chemii czy fizyki odbywają się w dobrze wyposażonych gabinetach, uczniowie w grupach przeprowadzają doświadczenia. Na matematyce pracują w grupach wykonując obliczenia, które porównują z innymi grupami; na biologii teorię testują w szkolnym ogrodzie lub w pobliskim ogrodzie botanicznym. W czasie wykładu o modzie ekologicznej, tzn. o twórczym przerabianiu ubrań, młodzież otrzymała skrawki materiału, igły i nitki, aby słuchając mogli wykonywać zadania podnoszące koncentrację. Po angielsku mówi się, że „Devil gives work to empty hands”, więc nauczyciele w Irlandii bardzo troszczą się o to, aby zaangażowanie ich uczniów było sensownie wykorzystywane, a teoria łączona z praktyką. Jeśli chodzi o nauczanie języków obcych, to w cyklu nauki organizowane są wycieczki do krajów, których języków się uczą. W tym roku szkolnym zaplanowane są wycieczki do Niemiec i Francji.

3 <https://www.k12academics.com/School%20Uniforms/school-uniforms-republic-ireland>

4 <https://www.gov.ie/en/service/find-out-about-the-irish-education-curriculum/>

Dużo przyjemności naszym uczniom sprawił udział w zajęciach praktycznych, w czasie których upiekli i zjedli tradycyjny irlandzki chleb. Można dyskutować nad sensownością takich zajęć w liceum, ale na pewno są one szansą na połączenie teorii zdrowego żywienia z praktyką gotowania. Pozwalają na zapoznanie z kuchnią innych narodów. Są okazją do przyjemnej współpracy, budowania więzi i chwil relaksu pomiędzy przedmiotami wymagającymi intensywnego myślenia.

W ramach zajęć wychowania fizycznego uczennice liceum udały się wraz z nami na całodzienną pieszą wycieczkę, w trakcie której przeprowadzone były zabawy integracyjne. Zajęcia z historii przeprowadzone były w interaktywnych muzeach. Po pobraniu specjalnych aplikacji uzyskiwało się doskonale przygotowany audio przewodnik na własnym telefonie.

Inną ciekawą formą integracji między przedmiotowej, uczenia kreatywnego myślenia i łączenia teorii z praktyką jaką proponuje St. Mary's są tygodnie tematyczne. Np. Tydzień Bezpieczeństwa w Sieci, Tydzień Nauki i Sztuki, Tydzień Nauk Ścisłych, Tydzień Organizacji Charytatywnych. Uczennice zainteresowane daną tematyką przygotowują zajęcia, konkursy, prezentacje w celu podzielenia się z innymi swoimi zainteresowaniami. Oczywiście, nie odbywa się to kosztem lekcji, ale jest dodatkiem do zajęć obowiązkowych.

Bardzo żałowaliśmy, że nie mogliśmy uczestniczyć w dyskusjach klasowych na wzór debat oksfordzkich, o których nam jedynie z entuzjazmem opowiadano. Uczennice uczą się w ich trakcie kultury dyskusji, bez której trudno im będzie aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.⁵

Mogliśmy jedynie podziwiać efekty działań ukierunkowanych na rozwój umiejętności społecznych. Poczuliśmy się niezwykle życzliwie i z ogromnym szacunkiem przyjęci przez świadome swej wartości młode damy. W czasie zajęć lekcyjnych, w których nasi uczniowie uczestniczyli, byli integrowani do pracy w grupach i wspomagani językowo.

Nauka w szkole jest przez bardzo wielu uczniów uważana za proces nudny, ale w odwiedzonej przez nas placówce robi się bardzo wiele, aby tej nudy było jak najmniej i aby uczeń mógł wybrać coś, co go zainteresuje i twórczo połączyć teorię z praktyką. Polscy uczniowie wyrazili ogromną chęć pozostania w irlandzkiej szkole, gdzie pracowali bardzo intensywnie i wiele się nauczyli w ciekawy sposób.

3. Technologia komunikacyjna w służbie procesu dydaktycznego⁶.

Dublin jest europejską siedzibą gigantów informatycznych takich jak Google czy Microsoft, dzięki czemu szkoły irlandzkie mają ułatwiony dostęp do nowinek technologicznych. Sekret ich sukcesów edukacyjnych jest jednak to, że technologia ma w Irlandii rolę służebną, a nie jest traktowana jak królowa, która dominuje nad wszystkim.

---

5 https://ncca.ie/media/2517/debating_development.pdf

6 <https://www.webwise.ie/teachers/considerations-for-smartphone-use-in-schools/>

Uczennice są proszone o wyłączenie telefonów po wejściu na teren szkolny. Po elektronicznym odnotowaniu swojej obecności przy szkolnej recepcji (przy pomocy telefonu), urządzenie jest umieszczane w specjalnym pokrowcu zamykanym przy użyciu technologii, która jest wykorzystywana do zabezpieczania towarów w sklepach. Właścicielka ma przez cały dzień wyłączony telefon przy sobie, ale może z niego skorzystać dopiero wtedy, gdy recepcjonistka zdejmie zabezpieczenia z jej pokrowca. Telefony mogą być używane na lekcjach, gdy zabezpieczenia zdejmie nauczyciel, w celu skorzystania z jakiejś edukacyjnej aplikacji.

W St. Mary's pracownia komputerowa może być stworzona w każdej klasie. Dyżurne uczennice przynoszą szkolne laptopy w specjalnej skrzyni, która posiada funkcję ładowarki. Naładowane laptopy są rozdzielane wśród uczennic, które logują się przy pomocy własnych ustawień Google. Mają więc w domu dostęp do stworzonych czy wykorzystywanych przez siebie plików, a szkolne komputery są chronione przed szkodliwymi operacjami.

Technologie informatyczne wspierają proces dydaktyczny, ale nie stanowią źródła rozproszeń i uzależnień.

Bardzo podobała nam się szkoła St. Mary's. Niestety, nie mamy do dyspozycji tak przestronnego budynku, takich terenów zielonych wokół szkoły, takiej bazy dydaktycznej, ale możemy pewnie coś zmienić w naszej szkole, aby uatrakcyjnić proces dydaktyczny, a przez to zwiększyć jego efektywność. Po powrocie do Polski nasi uczniowie zarekomendowali dyrekcji wprowadzenie następujących zmian:

- » Zaplanować więcej zajęć praktycznych, pracy zespołowej, wycieczek dydaktycznych w kraju i za granicę
- » Uzupełnić szkolny regulamin o uzasadnienia umieszczonych tam zaleceń
- » Wprowadzić regularne spotkania dyrekcji z uczniami (np. dwa razy w miesiącu, z podziałem na klasy młodsze i starsze) w celu większego włączenia uczniów w planowanie pracy i funkcjonowanie szkoły
- » Więcej czasu poświęcać na refleksję nad procesem samowychowania i nauczania
- » Systematycznie doceniać i nagradzać uczniów i nauczycieli angażujących się w dydaktycznie efektywne uatrakcyjnianie pracy szkoły. Pamiętajmy, ludzie doceniani czynią więcej niż się od nich oczekuje
- » Zatrudnić w szkole psa „terapeutę” do dogoterapii⁷

Jako nauczycielki proponowałybyśmy wprowadzenie zamykanych elektronicznie pokrowców na telefony, aby ograniczyć nadużywanie technologii informatycznych, które źle wpływa na dydaktykę i wychowanie. Warto by również podjąć, najpierw z rodzicami uczniów, a potem z samymi uczniami, dyskusję na temat wykorzystywania czasu zajęć i niezwalniania z nich bez wyższej konieczności.

---

7 <https://irishtherapydogs.ie/>

REFLECTIONS FROM A VISIT TO ST. MARY'S SECONDARY SCHOOL IN DUBLIN

ABSTRACT: According to the latest league tables, the skills of students in Irish schools are in many ways the best in the European Union. Together with twelve students, we travelled to Ireland to discover the secret of their success. We visited a typical Irish school. What did we discover? Behind their success lies
A skilful combination of modern technology and traditional teaching methods. This is a school that fights boredom.

KEYWORDS: St. Mary's Secondary School in Dublin, study visit